

Bibliai Szabadegyetem

Bevezetés az Ószövetségbe

Az ószövetségi kánon

Az ószövetségi Szentírás azt a harminckilenc könyvet tartalmazza, amelyet a zsidóság Kr. u. 90-ben a Jamniai Zsinaton fogadott el. Ugyanakkor nem hagyhatjuk figyelmen kívül az Újszövetség kialakulását sem, amely szerves folytatása az ószövetségi kánonnak. Az Ószövetség három részre osztható: a Tóra, a Próféták és az Iratok. A magyar fordítású Szentírásban a bibliai könyvek nem követik a zsidó hármas felosztás sorrendjét. A Biblia, noha megközelítőleg másfél évezreden keresztül íródott, mégis egységes mű. Az ószövetségi történetek, a teremtéstől fogva a páttriárkai eseményeken keresztül, a honfoglalás nehéz küzdelmeit, majd a királyság mindennapjait fogalmazzák meg. A könyvekben megjelennek a próféták – mint Istentől küldött reformátorok –, hogy megújítsák a nép életét. Az Ószövetség (Jeremiás 31. fejezete) említést tesz az Újszövetségről, amely a megígért Messiás történeteit fogja tartalmazni. Az ószövetségi történetek nélkül nem alakulhatott volna ki az Újszövetség sem, így a kereszténység gyökereihez, identitásának előfeltételeihez érkeztünk meg.

A véres történelem és Isten

Az Ószövetségben vörös fonalként húzódik végig Isten gondviselése, az ígéretek beteljesedése úgy, hogy többről és másról van szó, mint pusztán ókori történetek olvasásáról. Az Ó- és az Újszövetség Istene az árvák és özvegyek segítője, aki nem csupán a választott néppel, hanem mindazokkal törődik, akik igénylik segítségét. Ugyanakkor a régi korok történetei arról győzik meg e könyv olvasóját, hogy Istent nem lehetett soha megvesztegetni semmilyen vallásos cselekedettel, hiszen Jahve népének szívét kérte.

Irodalom és erkölcs az Ószövetségben

A csodálatos költészet hangjai és képei mögött a világot teremtő Isten kinyilatkoztatását tartalmazza az Ószövetség, amely óriási hatást gyakorolt egészében az európai kultúrára és a művészetekre csakúgy, mint az emberek hétköznapjaira. Mi lenne ma az európai kultúrából, ha kivonnánk mindazt, amit a Biblia közvetített számunkra? Gondoljunk csak a magyar irodalomra és művészetre! Hiszen Károli Gáspár Biblia-fordításán generációk nevelkedtek fel. Arany János és a többi híresség, mindannyian a bibliai történeteken keresztül tanulták meg a magyar nyelv szépségét.

Jog és az Ószövetség

Bátran állíthatjuk, hogy mai modern világunkban annak a népnek van erkölcsi és gazdasági jövője, amely alkotmányát – legyen az kartális vagy történeti – az ószövetségi Tízparancsolatra építi rá. Az ó- és újszövetségi törvények és rendelkezések hatása a jogtudományban egyértelműen kimutatható. Az Ószövetség könyvei arról szólnak, hogy Isten megkönyörül mindazokon, akik megalázzák magukat. Miért olyan szomorú földünk mindennapja? Azért, mert kollektíven elfelejtettük alkalmazni azokat az alapelveket az életünkben, amelyek olyan természetes és magától értetődőek voltak a bibliai időkben.

Az ószövetség és a modern világunk

A könyvekben szereplő hithősök éppolyan emberek voltak, mint mi, 21. században élő keresztény kultúrán nevelkedett szekuláris személyek. A különbség az, hogy modern világunkban lassan már nincs hely Isten számára, mivel életünk mindennapjait kitölti a technika. A tudomány hosszú évtizedeken keresztül szkeptikusan fordult az ókori bibliai történetek felé, és mindent megkérdőjelező módszerével elszegényítette a ma emberét.

Az Ószövetség és a régészet

Éppen akkor, amikor a régészet váratlan előretörésével – az ásatások nyomán – lépésről lépésre igazolja a bibliai történetek valóságát, azt mondhatjuk, szinte nincs olyan bibliai könyv, amelynek megértéséhez az archeológia ne szolgáltatott volna leleteket. Az Ószövetség Isten kinyilatkoztatása az olvasóhoz, amelyben az ókori kelet kultúráján keresztül szól.

A holt-tengeri tekercsek

A holt-tengeri tekercsek megtalálása minden kétséget kizáróan a 20. század egyik legjelentősebb bibliai vonatkozású felfedezése. A leletek olyan bizonyítékokat tartalmaznak, amelyek megközelítőleg ezer évvel korábban keletkeztek az ismert és legősibbnak vélt héber kéziratoknál. A júdeai sivatag határán található Kirbet-Qumrán egy régi település hajdani romja. A tekercset 1947 nyarán egy beduin kecskepásztor fiúcska fedezte fel. Köveket dobált egy földalatti barlangba, és arra lett figyelmes, hogy a leejtett szikladarabok olyan hangot adtak, mintha cserépedényeket találtak volna el. Egy szűk nyíláson bemászott a barlangba, ahol cserépkorsókat fedezett fel, amelyekben vászonba csavart bőrtokercset talált. Néhány tekercset magához vett, elvitte magával és Betlehembben adta el egy Kandó nevezetű cipész számára, aki vékony szíjakra vágta fel a felértékelhetetlen kincset. A történet érdekessége, hogy ez a suszter – egyszerű régiségekkel is kereskedett. Így hamar rájött, hogy ez a bőr szíj készítésre nem alkalmas, mivel nagyon törékeny volt az anyaga. Felfedezte, hogy a bőr simább oldalán halvány írás volt található. A cipész eldöntötte, hogy nem hasogatja fel a tekercset tovább, hanem régiségként próbál túladni rajta. Így került a Héber Egyetem régészeti professzorának dr. Eleazar L. Sukenik kezébe a 20. század legértékesebb leletének első darabja. A professzor nekilátott, hogy lefordítsa a halvány írásokat, és könyv alá rendezze. Azonban ebben néhány évvel későbbi halála (1953) megakadályozta, hogy tudományos munkájának gyümölcsét élvezhesse. A későbbiekben még tíz barlangot felfedeztek fel ezen a helyen, amelyekben az Ószövetség szinte minden könyvével kapcsolatban találtak tekercset, vagy töredékeket, kivéve Eszter könyvét. A 20. sz. közepére a Biblia hitelességével kapcsolatosan erős szkeptikus hangulat volt a kutatók között. Ezért érdekes, hogy a barlangokból 555 tekercs, vagy töredék került elő, melyek egyenként és összességükben is megerősítették, hogy a szent szövegeket évszázadokon és évezredekken keresztül Isten gondviselése nyomán pontosan másolták a maszoréták.

Összefoglalás

A Biblia minden más könyvtől különbözik, mert benne Isten mutatkozik meg, mint a történelem Ura és irányítója. A racionalizmus korától fogva divatossá vált a kételkedés. A Szentírás szavahihetőségét megerősíti, igazolja a régészet. A történelem egyre inkább tisztázza, hogy a régi tekercsekben fellelhető történetek igazak és hihetőek. Amennyiben a Biblia csak az emberi intelligencia terméke lenne, akkor a másfél évezred előállításának folyamatában nagyon sok belső ellentmondás húzódná meg. Mindenki maga dönti el, hogy elfogadja, vagy elveti a Könyvet. Talán elég lenne azt megjegyezni, hogy a világon egyetlen más könyvet sem támadtak annyit, mint a Szentírást, és nincs olyan sok bizonyíték egyetlen írás mellett sem, mint e mellett. A döntés az Ön kezében van...

Írta és előadta: **Dr. Tokics Imre**
főiskolai tanár